

Memo

Aan:

de Algemene Ledenvergadering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, in vergadering bijeen op 26 juni 2024

Van:

College van Burgemeester en Wethouders
gemeente Gulpen-Witterm

Datum:

12 juni 2024

Onderwerp:

motie ALV 26 juni 2024
uitvoering soortenmanagementplannen (SMP)

Inhoud:

In Limburg is een grote behoefte aan duurzame woningen. Isoleren van spouwmuren en dakconstructie van bestaande woningen is daarin een belangrijke stap. Dit zijn echter ook vaak nestplekken van diverse vogels en vleermuizen. In de provincie Utrecht is een aanpak voor isolatie getest die rekening houdt met deze dieren. De voormalige wet natuurbescherming biedt in dat geval een mogelijkheid voor een snelle, tijdelijk ontheffing. Daardoor kunnen gemeente sneller aan de slag. Gedeputeerde Staten van Limburg hebben besloten de aanpak met een pre-soortenmanagementplannen (pre-SMP) en soortenmanagementplan (SMP) ook in Limburg toe te passen. Omdat het opstellen van een pre-SMP en SMP enkele jaren zal duren, is er een korte termijn aanpak voorgesteld waarmee isoleren door kan gaan. Dit betreft de werkwijze "natuurvriendelijk isoleren". Dit houdt onder meer in dat bij isolatiewerkzaamheden een bedrijf wordt ingehuurd dat op een natuurvriendelijke werkwijze isoleert. Voor deze methodiek is geen omgevingsvergunning vereist en geen ecologisch onderzoek nodig, maar is alleen toepasbaar bij huiseigenaren. Deze methodiek is op dit moment nog niet geformaliseerd tot een landelijke vrijstelling in de vorm van een gedragscode.

Constateerend dat:

- Gedeputeerde Staten van de provincie Limburg in 2021 besloten hebben tot een natuur inclusieve aanpak voor verduurzaming van woningen;
- hierdoor rekening gehouden dient te worden met gebouw bewonende diersoorten zoals vleermuizen en vogels die in spouwmuren en dakconstructies van gebouwen leven;
- binnen de wettelijke vereisten (wet Natuurbescherming) vormt een soortenmanagementplan de beste bescherming voor gebouw bewonende diersoorten, omdat maatregelen op populatieniveau genomen kunnen worden;
- met een soortenmanagementplan een zogeheten gebiedsontheffing of omgevingsvergunning bij de provincie kan worden aangevraagd;
- daarom wordt van de gemeente verwacht om een soortenmanagementplan op te stellen waarmee één ontheffing voor de gehele gemeente wordt geregeld die kan worden doorgeschreven naar inwoners en woningcorporaties;
- het enkele jaren duurt om een soortenmanagementplan op te stellen;

- gestart kan worden met het opstellen van een pre-SMP, maar daarbij als voorwaarde wordt gesteld dat dit vooruitlopend is op een SMP en dus een opdracht gegeven dient te worden aan een ecologisch adviesbureau om het ecologisch onderzoek te starten;
- de werkwijze “natuurvriendelijk isoleren” alleen van toepassing is bij huiseigenaren en officieel nog niet geformaliseerd is in een landelijke vrijstelling in de vorm van een gedragscode;
- bij de werkwijze “natuurvriendelijk isoleren” één van de randvoorwaardes is dat in de periode tot 2027 maximaal 6% van de particuliere woningen per CBS wijk volgens deze methodiek natuurvriendelijk geïsoleerd mag worden.

Overwegende dat:

- gezien voorgaande constatering er momenteel geen zicht is op voortgang van isolatie van spouwmuren;
- op dit moment gezien de hoge energieprijzen juist veel behoefte is aan isolatie van spouwmuren;
- ondanks een tekort aan ecologen er gewerkt wordt met diverse manieren om dit tekort weg te werken;
- deze manieren onder andere te vinden zijn in het opleiden van nieuwe ecologen en het betrekken en inzetten van vrijwilligersorganisaties met beschikbare data voor een ecologisch onderzoek, maar ook de nodige tijd in beslag neemt om hier daadwerkelijk mee aan de slag te kunnen;
- uit een marktconsultatie aangaande het opstellen van een SMP naar voren is gekomen dat er zowel in tijd als capaciteit bij ecologische adviesbureaus geen ruimte is om een SMP van enigerlei omvang op te pakken;
- er samenvattend geen ruimte in de markt is om al dan niet samen met andere gemeenten een ecologisch adviesbureau aan de slag te kunnen laten gaan;
- de werkwijze “natuurlijk vriendelijk isoleren” dusdanige voorwaarden kent die de nodige beperkingen geeft qua uitvoering;
- de werkwijze “natuurvriendelijk isoleren” bovendien nog niet geformaliseerd is;
- vanuit de Rijksoverheid financiële middelen zijn toegekend voor het opstellen van soortenmanagementplannen natuurvriendelijk isoleren maar volstrekt onvoldoende blijken te zijn en voor 31 december 2027 moeten zijn besteed.

Spreekt uit dat:

- hiermee de realisatie van de isolatieopgave uit het klimaatakkoord niet op tijd gehaald gaat worden;
- de gemeente hierin ook haar verantwoordelijkheid moet kunnen nemen in het belang van haar huiseigenaren en woningcorporaties;
- het onwenselijk is dat huiseigenaren en woningbouwcorporaties daarmee nog steeds in een onduidelijke situatie verkeren voor wat betreft te nemen maatregelen bij het uitvoeren van isolatiemaatregelen;
- de toegekende financiële middelen voor de uitvoering van het opstellen van de soortenmanagementplannen natuurvriendelijk isoleren en compenserende maatregelen voor NVI volstrekt onvoldoende zijn;
- de middelen voor de SMP's voor de einddatum niet gespendeerd kunnen worden en wellicht daarmee komen te vervallen.

Verzoekt het VNG-bestuur in gesprek te gaan met het kabinet om:

- duidelijkheid te verschaffen in het te voeren (gemeente) beleid op rondom natuur inclusief isoleren zodat gemeenten handelingsperspectief hebben en zij voor een uitvoerbare taak komen te staan;
- aandacht te vragen voor een slagvaardige sturing en ondersteuning vanuit de provincie richting gemeenten die zo veel mogelijk generiek is;
- met nieuwe denkrichtingen te komen die zorgen voor een praktische uitvoerbaarheid binnen de wettelijke vereiste kaders en hiervoor bijvoorbeeld ook naar het buitenland te kijken;
- om de financiële middelen voor de uitvoering van het opstellen van de SMP's natuurvriendelijk isoleren en compenserende maatregelen te verhogen. Het maken van een SMP is geen wettelijk taak, maar wel belangrijk. De stimuleringsregeling voor SMP's moet daarom voldoende dekkend zijn. Daarnaast moeten middelen langer beschikbaar worden gesteld dan nu de vastgestelde einddatum;
- om een actieplan op te zetten waarmee gemeenten in staat gesteld worden om de SMP's en de alternatieve verblijfplaatsen daadwerkelijk te realiseren. Dit omvat o.a. een aanpak waardoor
gemeente wel SMP's kunnen aanbesteden (bijvoorbeeld door meer ecologen, versimpelde methoden);
- om gemeenten nu al in staat te stellen met de pre-SMP aan de slag te gaan en niet pas wanneer ze een SMP onderzoek starten. Dit gezien het tekort aan ecologen die een SMP kunnen opstellen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie wordt mede ingediend door de gemeente:

- Valkenburg aan de Geul;
- Eijsden-Margraten;
- Meerssen;
- Vaals.

De handtekening van deze gemeenten zullen separaat worden toegezonden.

Namens burgemeester en wethouders van Gulpen-Witterm,

wethouder,

de burgemeester,

F. Derksen

ing. N.H.C. Ramaekers-Rutjens